

*Martın sonu
bahar...*

HUZURLU KENTLERDE YAŞAMAK İÇİN HALKÇI BELEDİYECİLİK

CUMHURİYET HALK PARTİSİ
2019 YEREL SEÇİM BİLDİRGESİ

Martın sonu bahar..

BELEDİYECİLİK HALKIN DERDİNE DERMAN OLMAKTIR

KEMAL KILIÇDAROĞLU
CUMHURİYET HALK PARTİSİ GENEL BAŞKANI

*Martın sonu
bahar...*

HUZURLU KENTLERDE YAŞAMAK İÇİN HALKÇI BELEDİYECİLİK

CUMHURİYET HALK PARTİSİ
2019 YEREL SEÇİM BİLDİRGESİ

İÇİNDEKİLER

YEREL YÖNETİMLERDE TEMEL İLKELER.....	7
GİRİŞ: HALKÇI BELEDİYESİ ESASLARI.....	8
1. DEMOKRATİK VE ETKİN YÖNETİMİN, BİR ARADA HUZURLU YAŞAMIN GÜVENCESİ OLACAĞIZ!	11
1.1. Adil, Tarafsız ve Etkin Hizmet.....	11
1.2. Demokratik Kent Yönetimi	11
1.3. Katılımcı Yerel Yönetimler.....	11
1.4. Şeffaf Yönetim Kültürü	12
1.5. Hesap Veren Yerel Yönetimler.....	12
2. HAYAT PAHALILIĞINA SON VERECEĞİZ, ÇOKÇA ÜRETECEĞİZ VE HAKÇA BÖLÜŞECEĞİZ!	14
2.1. Hayat Pahalılığına Son.....	14
2.2. Halkın İhtiyaçlarını Sağlamak İçin Yerel Kalkınma.....	14
2.3. Yoksullukla Mücadele	15
2.4. Tarımsal Üretim ile Kırsalın Yeniden Canlandırılması	15
2.5. Adil ve Katılımcı Bütçe	16
3. SÜRDÜRÜLEBİLİR KENTLER OLUŞTURACAĞIZ, ORTAK ZENGİNLİKLERİMİZİ GELİŞTİRECEĞİZ!.....	17
3.1. Rant İçin Değil Halk İçin Şehircilik	17
3.1.1. Afet Riski Azaltılmış, Güvenli Kentler.....	17
3.1.2. Adil ve Mağduriyet Yaratmayan Kentsel Dönüşüm.....	18
3.1.3. Kentlerin Ayrışmasını Önleyici Planlama	18
3.2. Sürdürülebilir Kentler, Çevre Dostu Yerel Yönetimler.....	18
3.2.1. Doğanın Korunması, Enerji Verimliliğinin Sağlanması.....	18
3.2.2. Sağlıklı Kent, Temiz Çevre.....	19

3.2.3. Atık Üretiminin Azaltılması	20
3.2.4. Hayvan Haklarının Korunması	20
3.3. Ucuz, Kaliteli ve Doğayı Kırletmeyen Toplu Taşıma	21
3.4. E-Belediyecilik ve Akıllı Kentler	22
3.5. Gıda Güvenliği ve Sağlıklı Beslenme Hakkı	22
3.5.1. Temiz Su Hakkı	23
3.5.2. Doğal Tarım ve Kooperatifler	23
3.6. Herkese Sağlıklı, Huzurlu ve İnsanca Yaşam Hakkı	24
3.6.1. Gençlerin Katılımı	24
3.6.2. Çocuk Dostu Kentler	25
3.6.3. Kentlerde Toplumsal Cinsiyet Eşitliği	25
3.6.4. Herkes İçin Spor, Sağlıklı Toplum	25
3.6.5. Yaşlılara Duyarlı Kentler	26
3.6.6. Engelsiz Kent, Engelsiz Toplum	26
3.6.7. Göç Sorununa Duyarlı Yerel Yönetimler	27
3.6.8. Uyuşturucuyla Mücadele	28
3.7. Bir Arada Yaşama Kültürünün Oluşturulması	28

***Martin sonu
bahar..***

Yerel Yönetimlerde Temel İlkeler

Değerli Yurttaşlarım

31 Mart'ta sandığa gidip yerel yönetimlerde bizlere hizmet verecek olan belediye başkanlarımızı seçeceğiz. 21. yüzyılın Türkiye'sinde bizlere layık dürüst, vizyoner ve çalışkan bir belediyecilik için tercihte bulunacağız.

Peki bizler, belediyelerimizden ve belediye başkanlarımızdan neler bekliyoruz? Nasıl kentlerde ve beldelerde yaşamak istiyoruz?

1. Hoşgörülü ve Saygılı Kentler

Biz, yurttaşlarımızın yaşam tarzlarına, değerlerine ve kimliklerine saygılı davranan; hiç kimseyi ötekileştirmeyen hoşgörülü bir belediyecilik istiyoruz.

2. Hakça Paylaşan Kentler

Biz, kentlerde oluşan zenginliğin bir avuç siyasetçinin ya da yandaşın cebine rant olarak girmesini değil, tüm yurttaşlara hakça dağıtılmasını istiyoruz.

3. Hesap Veren ve Şeffaf Yönetilen Kentler

Biz, kent sakinlerine, ödedikleri vergilerin hesabının verildiği ve tüm harcamaların denetlendiği şeffaf bütçeli belediyeler istiyoruz.

4. Yoksulluğu Yenen Kentler

Biz, yoksulluğun, açlığın ve işsizliğin olmadığı; hiçbir çocuğun yatağına aç girmediği kentler istiyoruz.

5. Üreten ve İstihdam Yaratın Kentler

Biz, tüketen ve israf eden değil, her alanda üreten ve insanlarımıza nitelikli istihdam yaratan belediyeler istiyoruz.

6. Yenilikçi Akıllı Kentler

Biz, yenilikleri ve akıllı teknolojileri kentlerin doğasına ve kültürel mirasına ihanet etmeden hayata geçiren belediyeler istiyoruz.

7. Ulaşım ve Altyapı Sorunları Çözülmüş Kentler

Biz, kent sakinlerinin trafikte harcadığı süreyi azaltan ve ulaşım maliyetlerini düşüren yenilikçi ve alternatif ulaşım modelleri sunulmasını istiyoruz.

8. Nefes Alan Kentler

Biz, yüksek binalardan oluşan "beton ormanlarında" boğulmak değil, çocuklarımızın parklarda ve yeşil alanlarda oynadığı; planlı, temiz ve nefes alabileceğimiz kentler istiyoruz.

9. Sosyal Adaleti Sağlayan Kentler

Biz, yoksul, engelli ve yaşlılar başta olmak üzere tüm dezavantajlı vatandaşlarımıza, insan onuruna yaraşır biçimde sosyal yardım ve pozitif ayrımcılık yapılmasını istiyoruz.

10. Kültür ve Sanatı Geliştiren Kentler

Biz, kent sakinlerinin kültür-sanat etkinliklerine ve spor faaliyetlerine kolayca erişebilmesini sağlayan belediyeler istiyoruz.

11. Doğa Dostu Yeşil Kentler

Biz, yalnızca insanların değil, kentteki tüm canlıların haklarının gözetilmesini istiyoruz.

12. Mutlu ve Gülümseyen Kentler

Biz, emeklisi, işçisi, memuru, esnafı, sanayicisi, çiftçisi, öğrencisi velhasıl tüm yurttaşlarımızın, hep birlikte mutlu ve huzurlu yaşadığı belediyeler istiyoruz.

Özetle biz, "HALKÇI BELEDİYECİLİK" istiyoruz.

Değerli Yurttaşlarım,

Siz de böyle kentlerde yaşamak istiyorsanız; bizim belediye başkan adaylarımıza destek verin. Hep birlikte kardeşçe, geleceğe umutla ve güzellikle bakalım.

KEMAL KILIÇDAROĞLU
CUMHURİYET HALK PARTİSİ GENEL BAŞKANI

GİRİŞ: HALKÇI BELEDİYESİ ESASLARI

Halkçı Belediyecilik Bildirgesi, üç temel politika alanı çerçevesinde biçimlendirilmiştir: (1) Yerel Yönetim Anlayışı, (2) Yerel Ekonomik Kalkınma Politikası ve (3) Kent ve Çevre Politikası.

Yerel yönetim anlayışımız, çoğulcu demokrasiyi ve katılımcılığı esas alır. Belediyelerimiz, bir arada huzurlu yaşamın güvencesi olacaktır. Bunun için öncelikli olarak, yerel yönetimlerde en başarılı ekipleri kuracağız. Tüm atamaları ve görevlendirmeleri, liyakat kurallarına ve şeffaflık ilkelerine göre gerçekleştireceğiz.

Belediyelerimiz hiçbir ayırım olmaksızın bütün yurttaşlarımıza eşit hizmet sunacak. Kimseyi dışlamayacağız. Adil, tarafsız ve etkin belediyeciliği tüm ülkede hâkim kılacağız.

Şeffaf yönetim sözde kalmayacak. Belediye Meclis toplantıları izlenebilir olacak. Bütçe uygulama sonuçları herkesin erişimine açık tutulacak. Şeffaflığı ve hesap verebilirliği yönetim kültürü haline getireceğiz.

Belediyelerin kaynaklarını güçlendireceğiz. Kaynakları, halkın ihtiyaçları doğrultusunda, etkin ve verimli kullanacağız.

Belediye harcamalarında israfa, savurganlığa yer vermeyeceğiz. Kamu kaynaklarını, sadece yurttaşlara hizmet sunmak amacıyla kullanacağız. Her türlü rüşvet ve yolsuzluk ile yılmadan mücadele edeceğiz.

Uzlaşacağız, kavga etmeyeceğiz. Yerel yönetimde ortak aklı oluşturmak için, tüm paydaşları, her kesimden yurttaşı dinleyeceğiz. Çoğulcu demokrasiyi ve katılımcılığı, yerel yönetimde hâkim kılacağız. Bilim insanlarına, meslek odalarına, sanatçılara, sivil toplum örgütlerine ve tüm yurttaşlarımıza, hem söz hem de karar hakkı tanıyacağız.

Doğrudan demokrasinin olanaklarını geliştireceğiz. Bunun için, Kent Konseylerine işlerlik kazandıracacağız; Mahalle Konseyleri ve Semt Meclisleri gibi girişimleri teşvik edeceğiz. Muhtarlarımızın, kendi görev alanlarına giren konularda, karar alma süreçlerinde etkili olmalarını sağlayacağız.

Yerel kalkınma politikalarımız, hayat pahalılığına son vermeyi; çokça üretmeyi ve hakça bölüşmeyi hedefler. Barınma, gıda, ulaşım gibi gündelik yaşamda ihtiyaç duyduğumuz tüm alanlarda, hayat pahalılığını giderecek tedbirler alacağız.

Eğitim, sağlık ve kültür alanında, halkımızın ihtiyaç duyduğu destekleyici hizmetleri, belediyeler ile sağlayacağız. Kurslar, kreşler, yurtlar, kırtasiye ve ulaşım destekleri, evde bakım hizmetleri vb. faaliyetler aracılığıyla, halkımızın yaptığı harcamaların yükünü hafifleteceğiz.

Ekonomik krizin etkilerine karşı; yerelde iş yaratarak, çokça üreterek ve hakça bölüşerek kalkınacağız. Yatırımcılar, sivil toplum ve iş çevreleri ile birlikte, istihdam olanaklarını geliştireceğiz. Çocuklarımızı, geleceğe umutla bakan bir toplumda büyüteceğiz.

Sürdürülebilir kalkınma ve yenilikçilik, yerel ekonomik kalkınma anlayışımızın temelini oluşturmaktadır. Ekonomik kalkınmaya ilişkin tüm paydaşların, bu anlayış temelinde ve uzlaşa içerisinde projeler üretmesini sağlayacağız. Katma değeri yüksek, istihdam yaratan, yenilikçi ve sürdürülebilir yerel kalkınma projelerine öncelik vereceğiz.

Yerel yönetim kaynaklarının etkin ve verimli kullanılması için gerekli tüm tedbirleri alacağız. Yerel yönetimde bütçeyi, katılımcı bir yöntemle oluşturacağız. Yoksulluk ile yılmadan mücadele edeceğiz. Tüm dezavantajlı kesimlerin ihtiyaçlarına öncelik verecek bütçeyi, yurttaşların katılımıyla düzenleyeceğiz.

Kent ve çevre politikalarımız, sürdürülebilirliği, adaleti ve ortak zenginliklerimizin geliştirilmesini temel alır. Kentlerdeki politikalarımız, eşit yurttaşlık ilkeleriyle uyumlu olacaktır; adalet duygusunu zedelemeyecektir.

Halkın ihtiyaçlarından kopuk projeler yerine; yaşam kalitesini geliştiren ve yurttaşların kendilerini mutlu hissetmelerine katkı sağlayan projeler gerçekleştireceğiz.

Yurttaşların barınma sorununu, kaliteli konutlar ve yurtlar sağlayarak çözeceğiz. Halkımızın harcamaları üzerinde büyük yükler yaratmadan, kimseyi yerinden etmeden ve dışlamadan, kentlerimizi dönüştüreceğiz.

Afet risklerini azaltmak için tüm tedbirleri alacağız. Kentsel dönüşüm projeleri, yeni rant alanları yaratmak için değil; afet riski azaltılmış, sağlıklı ve güvenli yerleşimler oluşturmak için uygulanacak. Kamusal mekanlarımızı oluşturan meydanlar, parklar ve sokaklar, kentlerdeki ortak zenginliğimizdir. Bunlar bir arada huzur içerisinde yaşamın kaynağıdır. Kamusal mekanlarımızı koruyacağız ve geliştireceğiz; buralarda yurttaşları ortaklaştıran sosyal ve kültürel tüm faaliyetleri teşvik edeceğiz.

Kırsal alanlarımızı oluşturan ormanlar, havzalar, tarım toprakları ve meralar gelecek kuşaklara devredeceğimiz ortak zenginliğimizdir. Kırsal alanlarımızı kentleşme baskısından kurtaracağız.

Çevre dostu politikalar ekonomik kalkınmanın ve istihdamın önünde engel değildir. Bunun için, doğaya zarar vermeyen sürdürülebilir üretim ve tüketim faaliyetlerini teşvik edeceğiz.

Kentlerde sağlıklı, güvenli ve ucuz gıda sağlamak; kent ve kır arasında dengeli bir gelişme oluşturmak için kent-kır işbirliğini geliştireceğiz. Bu amaçla, üretim ve tüketim kooperatiflerini, belediyeler öncülüğünde teşvik edeceğiz.

Ucuz, kaliteli ve doğaya zarar vermeyen toplu taşıma olanaklarını her kentte yaygınlaştıracamız. Çevre dostu ulaşım sistemini, kaliteli, yenilenmiş ve ucuzlatılmış toplu taşıma hizmetleri ile birlikte sağlayacağız.

E-belediyecilik hizmetlerini gerekli her alanda yaygınlaştıracamız. Teknolojiyi ve bilgiyi etkin kullanan geleceğin “akıllı kentlerini” kuracağız. Böylece, ulaşımdan enerjiye, kent yönetimine katılımdan altyapı hizmetlerine kadar birçok alanda, daha etkili politikalar uygulayacağız.

1. DEMOKRATİK VE ETKİN YÖNETİMİN, BİR ARADA HUZURLU YAŞAMIN GÜVENCESİ OLACAĞIZ!

Cumhuriyet Halk Partisi yerel yönetimleri, herkese adil, tarafsız ve etkin hizmet sunumu anlayışı ile hareket eder. Katılımcı ve demokratik bir kent yönetimi oluşturmak; yurttaşların ihtiyaçlarını hızlı biçimde karşılayan etkin yönetimler oluşturmak önceliğimizdir. Kentlerimizde bir arada huzurlu yaşamın güvencesi, adalet ve demokrasidir. Belediyelerimiz her görüşten insana, tüm paydaşlara söz hakkı sağlar; uzlaşmaya dayalı kararlar alır. Yerel yönetimlerden başlayarak tüm ülkede, şeffaf ve hesap verebilir yönetim anlayışının oluşturulması hedeflenir.

1.1. Adil, Tarafsız ve Etkin Hizmet

- Yerel yönetim anlayışımızın temelini, kamu yararı güden, tarafsız ve etkin hizmet oluşturmaktadır.
- Yerel yönetimde ayırım gözetmeksizin herkese adaletli ve etkin hizmet sunumu gerçekleştireceğiz.
- Kentin sorunlarını hızla çözeceğiz; yurttaşların şikayetlerini ve taleplerini yakından takip edeceğiz. Yurttaşların ihtiyaçlarını hızlı biçimde karşılayan etkin ve güçlü bir yerel yönetim anlayışını hayata geçireceğiz. Bunun için, belediye yönetiminde gerekli düzenlemeleri yapacağız; teknolojinin sunduğu tüm olanaklardan faydalanacağız.
- Yoksul insanların ve dar gelirli kesimlerin, kamu hizmetlerinden mahrum kalmasına asla izin vermeyeceğiz. Başta engelliler olmak üzere, kadınlar, çocuklar, yaşlılar ve göçmenler gibi dezavantajlı kesimlerin yerel yönetim hizmetlerinden yeterince yararlanmasını sağlayacağız.
- Yerel yönetim hizmetlerinin, günübirlik ve keyfi kararlardan uzak, uzlaşmaya dayalı planlar ve programlar çerçevesinde yapılması esastır. Yerel yönetimlerin kararlarını, planlara ve programlara dayalı olarak ve bilim insanlarının, meslek odalarının, sivil toplum örgütlerinin ve yurttaşların görüşlerini alarak yaşama geçireceğiz.
- Yatırım önceliklerinin belirlenmesinde temel hedefimiz; kamusal yararı ön planda tutmak ve yerel yönetim hizmetlerinin niteliğinin toplumun etkin katılımıyla denetlenmesini sağlamaktır. Şeffaf, katılımcı ve tüm yurttaşları kapsayan hizmet anlayışı, kılavuzumuz olacaktır.

1.2. Demokratik Kent Yönetimi

- Kentlerimiz, keyfi ve gündelik kararlarla yönetilemez. Yerel yönetimlerin faaliyetleri, kamu yararı ve hukukun üstünlüğü ilkesine dayanır. İnsan odaklı, tarihsel, doğal ve kültürel değerlerimize saygılı, çağdaş yaşam koşullarını geliştiren faaliyetler; tüm politikalarımızın ve projelerimizin temelini oluşturur.
- Anayasal yerinden yönetim kuruluşları olan meslek odaları, sivil toplum örgütleri ve yurttaş girişimleri, demokratik kent yönetiminin paydaşlarıdır. Kentlerimizi, bu kurumlar ile birlikte, uzlaşma içerisinde, bilimin rehberliğinde ve kamu yararı doğrultusunda yöneteceğiz.
- Yerel yönetimlerde, yurttaşları müşteri olarak görmeyeceğiz. Hizmetlerde, kâr ve rant odaklı bir anlayışı değil; kaynakların adil bölüşümünü ve tüm yurttaşların refahını esas alacağız.
- Yerel yönetimler, tüm planlarını, halkın ihtiyaçlarına ve katılımına dayalı olarak gerçekleştirecektir.

1.3. Katılımcı Yerel Yönetimler

- Ülkemizin içinde bulunduğu merkezîyetçi, halktan kopuk ve otoriter yönetim anlayışına karşı; demokratik ve katılımcı yerel yönetim anlayışı esas olacaktır.

- Kentlerin sorunlarına, yurttaşların politika yapım süreçlerine katılımını sağlayarak; birlikte çözüm üreteceğiz. Katılım, uzlaşma ve işbirliği, temel yerel yönetim anlayışımızdır.
- Kentleri, demokratik değerlere, temel insan hak ve özgürlüklerine saygılı; idari ve mali özerkliği geliştiren, yurttaş katılımına dayalı bir anlayışla yöneteceğiz.
- Aktif yurttaş katılımı için, tüm yerel yönetim organları ve halk arasında şeffaf ve güçlü iletişim kanalları kuracağız. Yurttaşların bilgi edinme hakkı önündeki tüm engelleri kaldıracacağız ve katılımı etkin kılabilmek için yönetim süreçlerini halka açık biçimde gerçekleştireceğiz.
- Kentin geleceğini etkileyecek önemli projeleri, tüm paydaşların ve yöre halkının karar süreçlerine katılımını sağlayarak gerçekleştireceğiz. Hassas durumlarda, projelerin, meslek odalarının, sivil toplum örgütlerinin ve yöre halkının onayından geçmesini sağlayacağız.
- Mümkün olan tüm koşullarda doğrudan demokrasiyi yaşama geçireceğiz. Bunun için, “Mahalle Konseyleri”, “Semt Meclisleri” gibi girişimleri teşvik edeceğiz. Bunların karar alma süreçlerine doğrudan katılımlarını sağlayacak düzenlemeler yapacağız.
- Muhtarlar yerelde karar alma süreçlerinde etkili olacak. Muhtarların, kendi yetki ve sorumluluk alanlarını ilgilendiren hususlarda, Belediye Meclisi toplantılarına aktif katılmalarına olanak sağlayacağız.
- Muhtarların çağın gereklerine göre hizmet verebilmesi için gerekli altyapının oluşturulmasına katkı sağlayacağız. Bunun için gerekli hizmet binası ve personel desteğini sunacağız.

1.4. Şeffaf Yönetim Kültürü

- Belediye yönetimlerinde şeffaflığı yönetim kültürü haline getireceğiz. Bunun için gerekli tüm tedbirleri alacağız. Belediye başkanlarının, başkan yardımcılarının ve meclis üyelerinin malvarlığını düzenli olarak kamuoyu ile paylaşacağız.
- Belediye meclis toplantılarını internetten canlı yayınlayacağız. İhaleler, bütçe uygulama sonuçlarını yurttaşlarımızın sürekli erişimine açık tutacağız.
- Belediyelerin stratejik planlarını, belediye başkanları seçildikten sonra 5 yıllık görev dönemlerini kapsayacak biçimde, tüm paydaşların katılımıyla hazırlayacağız. Stratejik planları, yurttaşların erişimine açık tutacağız.
- Belediye stratejik planlarında yer alan performans programları, plan hedeflerinin gerçekleştirilmesine yönelik ölçütler ortaya koyar. Hedeflere ulaşıp ulaşılamadığını, performans programı aracılığıyla takip etmek mümkündür. Belediyelerimizin performans programlarını paydaşların katılımıyla hazırlayacağız ve erişime sürekli açık tutacağız.

1.5. Hesap Veren Yerel Yönetimler

- Belediyeleri ve belediyelerin ortak olduğu bütün şirketleri yönetirken hesap verme sorumluluğunu sözde bırakmayacağız. Hesap verme sorumluluğunu kurumsal kültür haline getireceğiz. Belediye faaliyetlerinin hesabını, belediye meclisi başta olmak üzere, hem yurttaşlarımıza hem de yetkili mercilere vereceğiz.
- Belediyelerde kurum dışına hesap verme; a) merkezi yönetime, b) Sayıştay’a ve c) halka hesap verme olmak üzere üç şekilde gerçekleştirilir. Kurum dışına hesap vermeyi kurumsal yenilenmeye ve hizmet sunumunda toplumsal faydaya dönüştüreceğiz. Bunun için gerekli tüm tedbirleri alacağız.

- Yurttaşlar adına kamu hizmetlerine yönelik denetim yapan bir diğer organ Kamu Denetçiliği Kurumu'dur. Belediye hizmetlerinin geliştirilmesi ve kalitesinin artırılması konusunda, Kamu Denetçiliği Kurumu'nun tavsiye kararlarına uyacağız.
- Yurttaşlara hesap verme sorumluluğu günümüzde seçimden seçime yerine getirilmektedir. Oysa yurttaşların, belediye başkanının görev dönemi boyunca belediye çalışmalarından haberdar olmaları ve bu çalışmaların performansını ölçmeleri, günümüzde daha yaygın bir uygulamadır. Bu uygulamayı güçlendirerek sürdüreceğiz.
- Yürütülen belediye hizmetlerine ilişkin yurttaşların memnuniyetinin, hızlı ve etkili biçimde ölçülmesi çok önemlidir. Belediye hizmetlerinin yurttaşlar üzerindeki etkilerinin ölçülmesini, hesap verme sorumluluğunun bir parçası olarak değerlendireceğiz.
- Yurttaşların belediye hizmetlerinin farkında olması; bu hizmetlerin yurttaşların ihtiyaçları ve talepleri doğrultusunda yapılması ve hizmetlerden memnuniyet oranının artırılması için tüm tedbirleri alacağız.
- Belediyelerin faaliyet raporlarını titizlikle hazırlayacağız. Yurttaşlarımızın, belediye faaliyetleri hakkında doğru bilgilendirilmesini sağlayacağız ve bu yolla bütün faaliyetlerimizde hesap verme sorumluluğumuzu yerine getireceğiz.

2. HAYAT PAHALILIĞINA SON VERECEĞİZ, ÇOKÇA ÜRETECEĞİZ VE HAKÇA BÖLÜŞECEĞİZ!

Cumhuriyet Halk Partisi yerel yönetimleri, ekonomik krizin yarattığı olumsuzluklarla mücadele eder. Bunun için, hayat pahalılığını giderecek tüm tedbirleri alır. Üretimin, yatırımların ve iş olanaklarının artırılması; kaynakların adaletli biçimde bölüşülmesi hedeflenir. Yerel ekonomik kalkınma projeleri ile kentin ve kırsal dengeli gelişmesi sağlanır. Yerel yönetim kaynakları, adil ve katılımcı bütçe esaslarına dayalı olarak kullanılır. Yoksullukla mücadele için gerekli tüm tedbirler alınır.

2.1. Hayat Pahalılığına Son

- Yurttaşların ihtiyaçlarına dönük olmayan gereksiz harcamalara, israfa son vereceğiz. Tüm kamusal kaynakları, halkın ihtiyaçları ve talepleri doğrultusunda kullanacağız.
- Ekonomik kriz koşulları hayat pahalılığını arttırmaktadır. Hayat pahalılığını giderecek tüm tedbirleri alacağız.
- Barınma, gıda, ulaşım gibi gündelik hayatta ihtiyaç duyulan tüm alanlarda, daha kaliteli hizmeti, daha düşük fiyata sağlayacağız. Hiçbir çocuğun aç kalmasına izin vermeyeceğiz. Tüm öğrencilerin barınma sorununu çözeceğiz. Ulaşımında indirim sağlayan düzenlemeleri, halkın ihtiyaçları doğrultusunda yaygınlaştıracacağız.
- Eğitim ve sağlık alanında, yurttaşların ihtiyaç duyduğu destekleyici hizmetleri, belediyeler ile sağlayacağız. Eğitim ve sağlık harcamalarında, aile bütçesi üzerindeki yükü hafifleteceğiz.
- Halkımızın eğitim, sağlık ve barınma harcamaları üzerindeki yükü hafifletmek için, kurslar, kreşler ve yurtlar açacağız; kırtasiye ve ulaşım destekleri, evde bakım hizmetleri vb. destekler sağlayacağız.
- Sağlıklı ve ucuz gıdaya erişim ülkemizde gün geçtikçe büyüyen bir sorun alanı halini almaktadır. Halkımızın gıda harcamaları üzerindeki yükü hafifletmek; sağlıklı gıdaya erişimi kolaylaştırmak için gerekli tüm tedbirleri alacağız. Bunun için, tarımsal üretimin teşviki, belediye pazarlarının yeniden düzenlenmesi gibi tüm tedbirleri, yurttaşların katılımıyla alacağız.
- Sağlıklı ve ucuz gıdaya erişim için; üniversiteler, meslek odaları, kooperatifler ve mahalle konseyleri ile işbirliği içerisinde çözümler geliştireceğiz. Sağlıklı ve ucuz gıdaya erişim temel bir insan hakkıdır. Yurttaşların katılımı ile geliştirilen çözümleri, kararlılıkla uygulayacağız.

2.2. Halkın İhtiyaçlarını Sağlamak İçin Yerel Kalkınma

- Yerel kalkınma anlayışımızda, insanı ve halkın refahını temel alacağız. Bunun için, işsizliğin azaltılması, gelir getirici faaliyetlerin desteklenmesi, çalışma yaşamı için gerekli bilginin ve becerinin geliştirilmesi esasına dayanacağız. Yerel yönetimlerimizde bunların gerçekleştirilmesi için gerekli tüm tedbirleri alacağız.
- Sürdürülebilir kalkınmayı ve yenilikçiliği teşvik edeceğiz. Buna uygun uluslararası standartlardaki yerel kalkınma projelerini, tüm paydaşlar ile işbirliği içerisinde gerçekleştireceğiz.
- Yerel ekonomik kalkınmada, kentlerin kullanılmamış olanaklarını harekete geçireceğiz. Bu çerçevede, kalkınma ajansları, yerel iş ve sivil toplum çevreleri, ilgili merkezi yönetim kurumları ve diğer tüm paydaşlar ile işbirliği imkanlarını sağlayacağız. Yerel kalkınma politikalarını, siyasal farklılıklar gözetmeksizin, uzlaşma içerisinde birlikte oluşturacağız.
- Farklı ekonomik sektörlerde nitelikli işgücü ihtiyacının karşılanmasına katkı sağlayacağız. Bunun için, belediyeler öncülüğünde iş geliştirme faaliyetleri ve mesleki eğitim etkinlikleri düzenleyeceğiz. Gençlerimizi yerel ekonomik kalkınma politikalarının gerektirdiği bilgiler ve beceriler ile donatacağız.

2.3. Yoksullukla Mücadele

- Yurttaşların mutlak yoksulluk koşullarında yaşamaması için gerekli tüm tedbirleri alacağız.
- Aile Sigortası uygulamaya konana kadar; kentlerde ve kırsal alanlarda yoksulluğun azaltılmasına ilişkin tüm destekleyici önlemleri, yerel yönetimler tarafından gerçekleştireceğiz.
- Sosyal yardımlar, siyasi amaçlarla gerçekleştirilemez. Sosyal yardımların yapılış biçimi, yardım alan yurttaşların onurunu zedeleyemez. Yoksullukla mücadele için sağlanan destekleri arttırarak sürdüreceğiz. Sosyal yardımları, belirlenen muhtaçlık ölçütleri doğrultusunda, tüm yurttaşlara tarafsız bir şekilde sağlayacağız.
- Kırsal alanda sosyal yardımların yanı sıra; tarım alanlarının korunması ve canlandırılması çalışmalarını yürüteceğiz. Farklı tarımsal ürünlerin yetiştirilmesi ve pazara sunulması konularında, kırsal alanlarda yaşayanlara destekler sağlayacağız ve bu kesimlerin refah düzeylerini arttıracacağız.
- Yoksulluk en fazla çocukları etkilemektedir. Merkezi yönetimin çocuk yoksulluğunu önlemeyi hedefleyen faaliyetleri yeterli değildir. Yerel yönetimlerin de, çocuk yoksulluğu ile mücadelede gerekli tüm destekleyici tedbirleri almasını sağlayacağız.
- Yoksul ve dar gelirlili ailelerin yaşadığı bölgeler başta olmak üzere, imkân dahilindeki tüm bölgelerde, çalışan ebeveynleri rahatlatarak ve çocuğun sağlıklı gelişimine hizmet edecek, çocuk yuvaları ve kreşler açacağız. Kreşlerin uzman personel ve güvenli altyapı ile donatılmasını sağlayacağız. Çocukların bu kurumlara rahat bir şekilde ulaştırılması için tedbirler alacağız.
- Belediyelerimiz tarafından çocuklu ailelere yapılan çocuk bezi, ilaç, mama ve beslenme yardımlarını, geliştirerek sürdüreceğiz.
- Engelli çocuklarımızın eğitimi ve beslenmesi için belediyelerimiz aracılığıyla özel tedbirler alacağız. Engelli çocuklarımızın okula götürülüp getirilmesi; sosyal, kültürel ve sportif etkinliklere katılabilmesi için tüm imkânlarımızı seferber edeceğiz.
- Belediyelerimizin çocuklara yönelik sağladığı ücretsiz sinema, tiyatro ve konser gibi etkinlikleri, geliştirerek sürdüreceğiz. Çocuklara bilim ve teknolojiyi sevdirmek; tarihsel ve kültürel değerlerimize aidiyeti güçlendirmek için ücretsiz faaliyetler düzenleyeceğiz.
- Spor kursları ve yaz kampları gibi faaliyetler aracılığıyla, çocukların sosyalleşmelerini sağlayacak olanakları geliştireceğiz. Huzur içinde bir arada yaşamın kültürünü, küçük yaşlardan itibaren sağlayacağız.

2.4. Tarımsal Üretim ile Kırsalın Yeniden Canlandırılması

- Tarımsal üretim olanaklarını yeterince değerlendiremeyen ilçelerimizde ve köylerimizde, üretimde süreklilik, istihdamın ve gelirin artırılmasını sağlayacak destek programlarını oluşturacağız. Bunun için, ilgili tüm paydaşlar ile işbirlikleri geliştireceğiz.
- Kırsal kalkınmada, küçük üreticinin güçlenmesi ve kooperatifleşme çok önemlidir. Bu kapsamda, kırsal alanlarda kooperatifleşmeyi destekleyerek üreticilerimizin örgütlenmesini teşvik edeceğiz.
- Üretim yapacak çiftçilerimize bedava tohum, fide ve fidan vereceğiz. Ekim, yetiştirme, ilaçlama, gübre kullanımı, aşılama, ürün toplama gibi bütün aşamalarda üreticilere bedava mühendislik desteği ve danışmanlık hizmeti sağlayacağız.
- Yerli tohumların genetiklerinin değiştirilmeden ve tekrar kullanımını artırarak, doğal ve organik tarımsal ürün, sebze ve meyve ihtiyacını karşılayacağız. Bu kapsamda, yörelere özgü meyvelerin ve sebzelerin üretimini

destekleyeceğiz. Üretilen ürünlerin pazarlara aracısız ulaşmasını sağlayacağız. Yurttaşların sağlıklı ve ucuz gıdaya ulaşması ve kırsal alanların yeniden canlandırılması için gerekli çalışmaları, yerel yönetimler öncülüğünde ve tüm paydaşlar ile işbirliği içerisinde yapacağız.

- Kırsal alanlardaki hayvancılık faaliyetlerini teşvik edeceğiz. Hayvancılığı cazip ve kârlı hale getirmek; halkımızın et ihtiyacını karşılamak için gerekli tüm tedbirleri alacağız.
- Tarımsal üretimin yanı sıra; kırsalı yeniden canlandırmak için, doğaya zarar vermeyen turizm olanaklarını geliştireceğiz. Bunun için, yerel yönetimler öncülüğünde tüm paydaşların işbirliği ile, uygun projeler gerçekleştireceğiz.

2.5. Adil ve Katılımcı Bütçe

- Belediye bütçelerinin kullanımına ilişkin karar alma süreçlerinde, kent ve mahalle konseylerinin taleplerini dikkate alacağız. Bu yolla, tüm yurttaşların, bütçe kullanımına ilişkin taleplerini özgürce ifade edebilmesini ve bunların kararlara esas oluşturmasını sağlayacağız.
- Adil bütçe kullanımını, kadınların, gençlerin ve tüm dezavantajlı kesimlerin ihtiyaçlarına öncelik veren bir yaklaşımla gerçekleştireceğiz.
- Adil ve katılımcı bütçe uygulaması ile; yoksul, çalışma olanaklarından yoksun, ayrımcılığa, şiddete maruz kalan insanlara, barınma, sığınma, meslek edindirme ve kent yaşamına katılım gibi destekler sunacağız.
- Adil ve katılımcı bütçe uygulamaları ile, her yurttaşın mahallesinde gördüğü sorunlara yönelik çözümler geliştirmesini ve bunları projelendirerek belediye bütçesinden kaynak almasını teşvik edeceğiz. Projeler, önceden belirlenen nesnel ölçütlere göre değerlendirilecek. Kabul edilen projelerin maliyetini belediye bütçesinden karşılayacağız ve projeleri yaşama geçireceğiz.

3. SÜRDÜRÜLEBİLİR KENTLER OLUŞTURACAĞIZ, ORTAK ZENGİNLİKLERİMİZİ GELİŞTİRECEĞİZ!

Cumhuriyet Halk Partisi yerel yönetimleri, kentlerimizi ortak zenginliklerimizin eşsiz değerleri olarak görür. Kentlerin kısa erimli ekonomik çıkarlar yerine, uzun erimli toplumsal faydalara dayalı olarak planlanmasını savunur. Afet riskleri azaltılarak herkes için güvenli yerleşimler oluşturulur. Kentsel dönüşüm, adalet duygusuna zarar vermeden ve uzlaşya dayalı bir anlayışla gerçekleştirilir. Kentlerimizde sosyal eşitsizliklerin ve mekansal ayrışmaların derinleşmesine izin verilmez. Çevre politikalarında, sürdürülebilir kalkınma ilkeleri, ekolojik çeşitliliğin korunması, tüm türler için sağlıklı yaşam ve enerji verimliliği esastır. Ucuz, kaliteli ve doğaya zarar vermeyen toplu taşıma hizmetleri sağlanır. Belediyelerimiz, teknolojinin sağladığı tüm olanakları kullanarak e-belediyeçilik sistemini ve “akıllı kent” uygulamalarını yaygınlaştırır. Sağlıklı, güvenli ve ucuz gıdaya erişimin sağlanması için tüm tedbirler alınır. Herkese, sağlıklı ve insanca yaşam hakkı tanınır; bunun için dezavantajlı kesimlere pozitif ayrımcılık sağlanır.

3.1. Rant İçin Değil Halk İçin Şehircilik

- Afet riski azaltılmış güvenli yerleşimler inşa etmeyi; uzlaşya dayalı biçimde ve mağduriyetler yaratmadan kentleri dönüştürmeyi temel önceliğimiz olarak kabul ediyoruz. Kent planları ve şehircilik projeleri ile, kentlerde sosyal ve mekansal ayrışmaları önleyecek tedbirleri alacağız.

3.1.1. Afet Riski Azaltılmış, Güvenli Kentler

- Plansızlığın ve denetimsizliğin ağır sonuçlarının son örnekleri olan 1999 ve 2011 depremlerine rağmen; geçen süre içerisinde yaşanan acı deneyimlerden ders çıkardığımız ve oluşabilecek yeni afetlere yeterince hazır olduğumuz söylenemez.
- Deprem ve diğer doğal felaketlerin önlenmesi için siyaset üstü bir işbirliğini savunuyoruz. Bu çerçevede, üniversiteler, meslek odaları, sivil toplum örgütleri ve yerel yönetimler birlikteliğini temel alan; deprem master planlarına uygun ve güvenli yerleşimler oluşturacağız.
- Afet riski altındaki her yerde kolay ulaşılabilecek ve güvenli alanlar oluşturacağız. Bu alanların amacı dışında kullanılmasını önleyeceğiz. Afet sonrası toplanma alanlarının ranta açılmasını, hiçbir koşulda kabul etmeyeceğiz.
- Risk azaltma kararlarını, risk altındaki bölgelerde yaşayan yurttaşlarla birlikte alacağız.
- Doğal afet riski yüksek olan yerleşim yerlerinde, afete karşı alınacak önlemleri ve afet sonrası müdahaleleri, tüm paydaşların katılımı ile planlayacağız.
- Afet risklerini azaltmak için gerekli planları, yurttaşların katılımıyla uzlaşya içerisinde hazırlayacağız.
- Kentsel dönüşümü, arazi değerine göre değil; afet riskli bulunan alanlarda güvenli yerleşimler oluşturma hedefiyle gerçekleştireceğiz. Afet riski altında olduğu bilimsel veriler ile ortaya konmuş alanlarda, kentsel dönüşümü hızlandıracağız.
- Her türlü inşaat projelerinin deprem yönetmenliğine uygunluğunu kesin olarak denetleneceğiz ve riskli binaların ayıklanmasını sağlayacağız.

3.1.2. Adil ve Mağduriyet Yaratmayan Kentsel Dönüşüm

- Adaletsiz kentleşme düzenine karşı; bilimsel ilkeleri ve uzun erimli toplumsal yararları savunacağız. Belediyelerin gerçekleştireceği kentsel dönüşümde temel amacımız, adil, uzlaşya dayalı ve mağduriyetler yaratmayan projelerin hayata geçirilmesidir. Kent bütünlüğü ile uyumlu, sosyal ve mekansal ayrışmalara neden olmayan, yurttaşlar ile işbirliği içerisinde yapılmış projeler uygulayacağız.
- Nitelikli yapılı çevre üretimini hedefleyen; ayrıcalıklı imar rantları yaratmayan; tarihi, kültürel, yerel ve estetik değerlere sahip çıkan kentsel dönüşüm projeleri gerçekleştireceğiz.
- Kentsel dönüşüm projelerinde bizlere kılavuzluk eden diğer iki önemli ilke, adalet ve şeffaflıktır. Kentsel dönüşüm projelerimiz hiçbir koşulda adalet duygusunu zedelemeyecektir. Yurttaşları yerinden ederek, başka semtlere taşınmalarına; yoksul mahallelerin zengin muhitlerine dönüştürülmesine, barınma hakkının ihlal edilmesine kesinlikle izin vermeyeceğiz.
- Kentsel dönüşüm süreci en başından itibaren, şeffaf ve uzlaşya dayalı bir yönetim anlayışının ürünü olmalıdır. Belediyeler, yatırımcılar ve yurttaşlar arasındaki ilişkilerin; işbirliği ve şeffaflık esasına dayalı olarak gerçekleştirilmesini sağlayacağız.

3.1.3. Kentlerin Ayrışmasını Önleyici Planlama

- Kentsel rantların sınırlı ve eşitsiz dağılımından kaynaklanan sorunları çözmek için, kent planlama aracılığıyla gerekli tüm tedbirleri alacağız. Kentlerde mekansal planlar ile oluşan değer artışından, yalnızca yatırımcıların ve mülk sahiplerinin değil; toplumun tüm kesimlerinin yararlanması için gerekli çalışmaları yapacağız.
- Kentlerde kamusal mekanları oluşturan, meydanları, parkları, kıyıları, diğer açık ve yeşil alanları koruyacağız. Kentlilik bilincinin ve bir arada huzurlu yaşamın temelini, nitelikli ve yoğun kullanılan kamusal mekanlar aracılığıyla sağlayacağız.
- Kentlerin ortak yaşamı ve sosyal bütünlüğü, alışveriş faaliyetlerine indirgenemez. Sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetlere olanak tanıyan, farklı görüşler arasında diyalogu kuvvetlendiren ortak mekanlar oluşturacağız.
- Mekansal planlama, bölgesel eşitsizliği önleyebilecek en önemli araçtır. Mekansal planlarda, yerleşimler arasındaki gelişmişlik farklarının azaltılmasını, kaynakların adil ve dengeli dağılımını gözeteceğiz.
- Bölgesel kalkınma planları, çevre düzeni planları, nazım ve uygulama imar planları gibi tüm planlama çalışmaları arasında uyumu ve bütünlüğü temel alacağız.

3.2. Sürdürülebilir Kentler, Çevre Dostu Yerel Yönetimler

- Sürdürülebilir kentler çevre dostu yerel yönetim politikalarıyla mümkündür. Bunun için, doğayı koruyan ve enerji verimliliği sağlayan politikaları hakim kılacağız. Sağlıklı kentler oluşturmak, atık üretiminin azaltılması, hayvan haklarının korunması, tüm yerel yönetimlerimizi ortaklaştıran hedeflerimizdir.

3.2.1. Doğanın Korunması, Enerji Verimliliğinin Sağlanması

- Belediyelerin sanayi kuruluşlarına vereceği çalışma ruhsatı vb. izin belgelerinde tesisin çevre mevzuatı kapsamında yerine getirmesi gereken yükümlülükleri sağlayıp sağlamadığını sıkı bir şekilde denetleyeceğiz.
- Çağımızın yaşadığı ekolojik tahribatın en önemli nedeni sanayileşmeyle artan üretim atıklarının kontrolsüz biçimde doğaya bırakılmasıdır. Sanayi tesislerine verilecek ruhsatlarda ve izinlerde bu bilinçle hareket edeceğiz.

- Var olan atık su arıtma tesislerinin verimliliğini arttıracaktır. Su tüketimini düşürecek tedbirler alacağız. Atık su arıtma tesislerinden çıkan suların yeniden kullanımı ile, önemli miktarda suyun israfını engelleyeceğiz.
- Belediyelerin hizmet alanına giren sanayi bölgelerinde endüstriyel atık su hatlarıyla yağmur suyu hatlarının ayrılması konusunda çalışmalar yapacağız. Böylece, atık su arıtma tesislerindeki işletme maliyetlerinin düşürülmesini ve enerji tüketiminin azaltılmasını sağlayacağız.
- Belediyelerin elektrik dağıtım şirketleri ile işbirliği yaparak elektrik hatlarının yenilenmesinde rol almasını teşvik edeceğiz. Böylece elektrik hatlarında enerji kaybını önleyeceğiz ve daha az kaynak tüketilmesini sağlayacağız.
- Organik atıklardan elektrik enerjisi elde etmek için uygun olan yerlerde biyogaz enerji tesisleri kurulmasına öncülük edeceğiz. Bu tesisler, tarımın yoğun olduğu bölgelerde tarlada kalan ürün artıklarının; hayvancılığın yapıldığı alanlarda hayvan gübrelere; otellerin yoğun olduğu bölgelerde mutfak atıklarının; katı atık depolama alanlarına gitmesini önleyecektir. Bu atıklardan elektrik enerjisi elde edilmesini sağlayacağız.
- Binalarda güneş enerji sistemi uygulamalarını hayata geçireceğiz. Böylece, kentlerdeki konut ve çalışma alanlarında, enerji verimliliğini sağlayacağız.
- Kent ışıklandırmasında ve aydınlatma sistemlerinde, güneş enerjisine öncelik vereceğiz.
- Özellikle evlerde oluşan bitkisel atık yağ geri kazanımını özendirerek kampanyaları, belediyelerin öncülüğünde gerçekleştireceğiz. Bitkisel atık yağların geri kazanımı ile hem kanalizasyon bakım masrafları azaltacağız; hem de bitkisel atık yağlardan biyodizel yakıt üretilmesini sağlayarak ekonomik değer elde edeceğiz.
- Tarım ilaçları bölgedeki ekoloji çeşitliliğe telafisi güç zararlar vermektedir. Suni gübreler toprağın verimliliğini düşürdüğü gibi yağışlarla yeraltı suyuna karışıp yeraltı sularını da kirletmektedir. Tarımın yoğun yapıldığı bölgelerde özellikle tarım ilaçları ve suni gübrelerin doğru kullanılması konusunda teşvik edici kampanyaları, belediyelerin öncülüğünde gerçekleştireceğiz.
- Avcılık ve balıkçılık faaliyetlerinin yoğun olduğu bölgelerde hayvanların üreme mevsimlerinde yapılan avlanmalara karşı bilinçlendirme çalışmaları yapacağız.

3.2.2. Sağlıklı Kent, Temiz Çevre

- İçme suyu kaynaklarının korunmasını ve geliştirilmesini; yerleşim yerlerine temiz su verilmesini; yurttaşların evlerindeki çeşmeden akan suyu içebilmelerini sağlayacağız.
- Doğal su kaynaklarını koruyacağız. Çevreye zarar veren siyanür gibi yöntemlerle madencilik yapılmasına izin vermeyeceğiz.
- Belediyelerin yeşil alanların korumasını ve kişi başına düşen yeşil alan miktarının arttırmasını sağlayacağız. Gelecek nesillere, yeterli ve nitelikli yeşil alanlar bırakmak için çalışmalar yürüteceğiz.
- Hava kirliliğinin önlenmesi özellikle büyük şehirlerimizde büyük bir sorun haline gelmiştir. Güneş ve rüzgâr gibi yenilenebilir enerji kaynaklarını kullanarak hava kirliliğini azaltacak tedbirler alacağız.
- Hava kirliliği yaratan sanayi faaliyetlerini, sıkı biçimde denetleyeceğiz. Sanayi sitelerinin kent dışına çıkarılması, bu sitelerde atıkların usulüne uygun biçimde bertarafı için gerekli tüm önlemleri alacağız.
- Gıda üreten veya satan tesisleri sıkı biçimde denetleyeceğiz. Üretici pazarlarını ve organik ürün pazarlarını yaygınlaştıracaktır. Böylece, belediyelerimiz aracılığıyla, halkın sağlıklı gıdayı ucuz fiyata tüketebilmesine öncülük edeceğiz.

- Bulaşıcı hastalıkların önlenmesi için; bataklık ve benzeri yerlerin ıslah edilmesini; açık dereler gibi su kaynaklarının kontrol altına alınmasını ve temiz su kaynaklarının korunmasını sağlayacağız.
- Çöplerin düzenli toplanması ve usulüne uygun olarak geri dönüşüme alınması, belediyelerin en temel görevleri arasındadır. Konutlardan ve sanayiden çıkan atıkların, kaynaktan ayrıştırılması yoluyla değer elde ederek ekonomiye katkı sağlayacağız.
- Kent bostanları, hobi bahçeleri gibi kentsel tarım uygulamalarını, belediyeler öncülüğünde teşvik edeceğiz. Bu uygulamalar aracılığıyla, yurttaşların sağlıklı ve ucuz gıdaya erişmesini; ortaklaşa üretim alanları yaratmasını sağlayacağız.
- Peyzaj mimarisinde, yerel özellikleri esas alacağız. Bölgenin iklimine, doğal özelliklerine aykırı bitkilendirme ve peyzaj projelerini kabul etmeyeceğiz.
- Açık yeşil alan projelerini gerçekleştirirken, yurttaşların taleplerini ve isteklerini öncelikli kılacağız. Belediyeler tarafından, açık yeşil alanların tasarımında, yöre halkının ihtiyaçlarını ve beklentilerini dikkate alan projeler gerçekleştireceğiz.

3.2.3. Atık Üretiminin Azaltılması

- Atık üretimini azaltarak her türlü çevre kirliliğinin önüne geçeceğiz ve yurttaşlara sağlıklı bir çevre sunacağız.
- Mahallelere cam, metal, plastik ve evsel atık ayrıştırma konteynerleri yerleştireceğiz. Atıkların ayrıştırılması ile öncelikli olarak katı atık depolama alanlarının ömrünün uzamasını sağlayacağız.
- Katı atıkların kaynağında ayrıştırılması konusunda, düzenli kampanyalar ve özendirici etkinlikler düzenleyeceğiz.
- Belediyelerin yetki alanlarındaki nüfusa ve tüketim alışkanlıklarına dayalı olarak, geri kazanım tesisleri kuracağız.
- Plastik poşet ve şişe gibi kanserojen nitelik taşıyan, doğada çözülmeyen maddelerin kullanımının ve üretiminin azaltılması için tüm tedbirleri alacağız.
- Atık üretimini azaltacak, tasarrufu özendirecek olan yeniden kullanım yöntemlerini ve tamir atölyelerini teşvik edeceğiz. Belediyelerin desteği ile, mahallelerimizde, elektrik-elektronik, terzi ve sıhhi tesisat gibi faaliyet alanlarında tamir atölyeleri kuracağız. Buralarda ustaların istihdam edilmesi için gerekli teşvikleri sağlayacağız.

3.2.4. Hayvan Haklarının Korunması

- Hayvan Hakları Evrensel Beyanamesi'nin hayata geçirilmesi için gerekli tüm adımları atacağız.
- Belediyeler bünyesinde, hayvanların refahını sağlayan barınaklar, tedavi ve yeniden canlandırma merkezleri, hayvan hastaneleri kuracağız. İhtiyaç olan tüm mahallelerde, bu hizmetleri yaygınlaştıracacağız.
- Belediyelerin hayvan hakları konusunda faaliyet gösteren sivil toplum örgütleri ile işbirliği içerisinde çalışmasını sağlayacağız.
- Kedi ve köpek gibi sahipsiz sokak hayvanlarının kentlerde hayatlarını sürdürmeleri için gerekli tüm tedbirleri alacağız. Sokak hayvanlarının sahiplendirilmesine yönelik etkinlikler ve kampanyalar düzenleyeceğiz. Bunlar için, belediye birimlerinin, gönüllü yurttaşlar ile birlikte çalışmasını teşvik edeceğiz.
- Yabani hayvanların, kendi özel doğal çevrelerinde yaşama ve üreme hakkına sahip olduğu bilinciyle; yaşam alanlarını koruyacağız.

- Var olan hayvanat bahçelerini, her hayvanın doğal yaşam alanına uygun olacak biçimde iyileştireceğiz. Hayvanların kapatılmasına sebep olan hayvanat bahçelerini kaldıracacağız.
- Hayvanlara karşı şiddet, hayvan hakları ve hayvan sevgisi gibi konularda çocukların katılabileceği eğitim çalışmaları düzenleyeceğiz. Bu çalışmaları tüm ülkede yaygınlaştıracacağız.

3.3. Ucuz, Kaliteli ve Doğayı Kirletmeyen Toplu Taşıma

- Büyük şehirlerde kent içi ulaşım ve erişim sorunları artmaktadır. Karayoluna ve özel araç sahipliğine dayalı ulaşım politikalarını sürdürmek mümkün değildir. Kentlerde yaşayan insanların, gitmek istedikleri yere, rahat ve ucuz bir şekilde, gürültü, hava kirliliği ve stres yaşamadan ulaşmasını sağlayacağız.
- Ulaşım politikamız güvenli, rahat, ucuz, doğayı kirletmeyen ve hareketliliği kolaylaştıran bir kent içi ulaşım sağlayacaktır. Bunun için, sürdürülebilir ulaşım politikalarını benimseyeceğiz; kentlerde ulaşım sisteminin dönüşümünü sağlayacağız.
- Yurttaşların hızlı taşınması üzerine kurulu, metropol kent anlayışı yerini yaşanabilir yavaş kentlere bırakmaktadır. Gelişmiş dünya metropollerinde insanların, yavaş ancak sürekli hareket etmesini sağlayan ulaşım tedbirleri alınmaktadır. Ulaşım anlayışı bu yönde değişirken; ülkemizdeki büyük kentlerde insanların sürekli hareket etme olanağı ortadan kalkmaktadır. Kentin yaşaması demek, otobüs, metro, tren, vapur veya bisiklet ile sürekli hareket edebilmesi demektir. Tüm kentlerimizi yaşayan kentler haline getireceğiz.
- Kalıcı ve sürdürülebilir ulaşım altyapısının doğa dostu olabilmesinin ilk koşulu, yenilenebilir enerji kaynaklarını kullanmaktır. Sürdürülebilir kent içi ulaşımı, yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımına dayalı olarak sağlayacağız. Kentlerimizdeki ulaşım sistemini, doğayı kirletmeyen akıllı otomobillerden, elektrikli otobüslerden, raylı sistemlerden, yoğunlaştırılmış yaya ve bisikletli hareketliliğinden oluşturacağız.
- Sürdürülebilir kent içi ulaşım için öncelikle trafik altyapısını yeniden düzenleyeceğiz. Caddeleri, sokakları, kaldırımları, metroları ve demiryolu ağlarını, otobüs duraklarını ve aktarma merkezlerini; yaya öncelikli ve engelsiz mekanlar olarak tasarlayacağız. Yeni yollar yapılmadan önce; var olan yolların ve yapılaşma düzeninin, bu çerçevede dönüştürülmesini sağlayacağız.
- Tüm trafik düzenlemelerinde, öncelikli olarak insanların can güvenliğini temel alacağız.
- Engellilerin ve yaşlıların özel gereksinimlerini dikkate alacağız. Köprülü kavşakları, üst geçitleri ve aktarma merkezlerini, engelli ve yaşlı yurttaşların kolay biçimde kullanabilmesine olanak sağlayacak biçimde gerçekleştireceğiz.
- Kentlerde ulaşımın tek bir araç türüne bağımlı olmasına izin vermeyeceğiz. Otobüs, raylı sistem ve deniz yolu gibi farklı seçenekleri teşvik edeceğiz ve bunlar arasında bağlantıyı güçlendireceğiz.
- Kentlerde, raylı sistemlerin geliştirilmesi için gerekli tüm yatırımları yapacağız. Raylı sistemleri, diğer toplu taşıma türleri ile bağlantılı biçimde tasarlayacağız.
- Özel araçların kentler ve doğal çevre üzerinde yarattığı baskıya yönelik önlemler geliştireceğiz. Toplu taşımaya, bisikletlere ve yayalara öncelik tanyacağız. Gerekliğinde büyük kentlerde özel araç trafiğini kısıtlayıcı önlemler alacağız.
- Toplu taşımanın ucuzlatılması, ücretsiz toplu taşıma olanaklarının yaygınlaştırılması, hem yurttaşların harcamaları üzerindeki yükleri hafifletecek; hem de trafik karmaşasının önüne geçecektir. Toplu taşımada, kaliteli hizmeti düşük fiyat ile sunacağız.

- Kentlerdeki en değerleri arazilerin otopark olarak ayrılmasına izin vermeyeceğiz. Toplu taşıma sorununu çözerek, otopark olarak kullanılan alanların bazılarını park olarak kente kazandıracacağız. Avrupa kentlerinde, kent merkezlerini yayalaştıran, kullanılmayan otoparkları yeşil alanlara dönüştüren uygulamaları düzenli olarak takip edeceğiz. Koşullar oluştuğunda, bu uygulamaları kentlerde gerçekleştireceğiz.
- Bisiklet kullanımı, yurttaşların spor yapmasını teşvik edecek; ulaşım maliyetlerini düşürecek ve doğanın korunmasını sağlayacaktır. Elverişli olan yerleşimlerde, bisiklet kullanımını yaygınlaştıracacağız. Bunun için güvenli ve sürekliliği olan bisiklet yolları yapacağız. Karayollarına bisiklet kullanımına uygun hale getireceğiz ve bisiklet park noktalarını yaygınlaştıralacağız.

3.4. E-Belediyecilik ve Akıllı Kentler

- Ülkemizde e-belediye ağırlıklı olarak emlak ve çevre vergisi ödemelerinin hızlı ve kolay bir şekilde yapılabilmesi amacıyla kullanılmaktadır. Bu nedenle mevcut e-belediye uygulamaları, yön olarak yurttaşın belediyeye şeklinde ilerlemiştir.
- Çağdaş belediyecilik uygulamalarında ise hizmetin yönü, belediyeden yurttaşa şeklindedir. Dolayısıyla, e-belediyecilik uygulamalarında, belediyeden yurttaşa hizmet anlayışını geliştireceğiz.
- Belediyelerin verdiği hizmetlerin, bütünleştirilmiş bir biçimde elektronik ortamdan sağlanmasını; böylece daha fazla yurttaşın kullanımına açılmasını sağlayacağız.
- Oluşturulacak yeni e-belediyecilik sistemi ile yurttaşların vergi borçlarını öğrenmek ve ödemek, bilgi edinmek, dilek ve şikayet kaydı yapmak gibi birçok işlemin, daha kısa sürede, kolay ve etkili bir şekilde gerçekleştirilmesini sağlayacağız.
- Kentlerde çok sayıda yurttaşı etkileyecek olan projeleri, e-belediyecilik uygulamaları ile yurttaşlara danışacağız. Yurttaşların fikrini soracağız, anketler düzenleyeceğiz. Belediyeler bünyesinde, teknolojinin sağladığı tüm olanakları, demokratik bir kent yönetimi oluşturmak için kullanacağız.
- E-belediyecilik uygulamalarında, yurttaşların kişisel verilerini koruma altına alacağız ve izinsiz kullanmayacağız. Bu verilerin, etkili biçimde işlenmesi ile, halkın ihtiyaçlarını karşılayan verimli hizmetler sunacağız.
- E-belediyecilik sistemi ile; hataları ve riskleri minimum seviyeye indiren şeffaf ve denetlenebilir bir hizmet anlayışı ve güçlü bir bilgi altyapısı oluşturacağız. Tüm belediyelerin, e-belediyecilik sistemine geçmesini ve bu sistemi etkin ve verimli hizmet sunumu için kullanılmasını sağlayacağız.
- E-belediyecilik uygulamaları, geleceğin akıllı kentlerini oluşturmak için zorunludur.
- Kent içi ulaşım, enerji şebekeleri, çöp toplama ve teknik altyapı, sosyal hizmetler ve kültürel faaliyetler vb. tüm hizmet alanlarında, teknolojiyi ve bilgiyi etkin kullanan akıllı kentler kuracağız.
- Kent merkezlerinde, meydanlarda, parklar ve diğer kamusal mekanlarda, ücretsiz, kablosuz internet hizmeti sunacağız. Bu uygulamaya, yoksul ve dar gelirli yurttaşların yoğun olarak yaşadığı bölgelere öncelik vererek başlayacağız.

3.5. Gıda Güvenliği ve Sağlıklı Beslenme Hakkı

- Yurttaşlara, gıda güvenliği ve bilinçli gıda tüketimi eğitimleri vereceğiz. Bu konuda, ilgili bakanlık birimleri, meslek odaları, üniversiteler ve sivil toplum örgütleriyle işbirliği yapacağız.
- Pazar yeri planlamasında gıda güvenliği ölçütlerini dikkate alacağız. Organik pazarları yaygınlaştıracacağız.

- Kentlerde sağlıklı gıdanın üretilmesinin imkanlarını genişleteceğiz. Bunun için, kooperatifler, gıda toplulukları ve sivil toplum örgütleri ile işbirliği yapacağız; kentlerdeki atıl alanları sağlıklı gıda üretim alanlarına dönüştüreceğiz.
- Sokaklarda halk sağlığını tehdit edecek şekilde kontrolsüz gıda satışı yapanlar ile etkin şekilde mücadele edeceğiz.
- İşyeri açma ruhsatı verilirken titiz davranacağız. Güvenli gıda üretimine uygun olmayan alanlarda üretim yapılmasının önüne geçeceğiz.
- Tarım topraklarının korunmasını ve tarımsal üretimin teşvik edilmesini temel alan imar planları gerçekleştirileceğiz.
- Belediye birimleri tarafından, mutfak atölyeleri oluşturacağız. Bu atölyelerde, çocuklar başta olmak üzere tüm aileye, evde sağlıklı yiyecek hazırlama, saklama ve pişirme teknikleri gibi konularda, uygulamalı eğitim vereceğiz.

3.5.1. Temiz Su Hakkı

- Herkesin temiz suya ulaşma hakkı vardır ve bu hakkın yerine getirilmesinden merkezi yönetim kadar yerel yönetimler de sorumludur. Tüm yurttaşların temiz suya ulaşması için gerekli tedbirleri alacağız.
- Su kirliliğine sebep olan etkenlerin başında, sanayi atıkları, tehlikeli kimyasallar kullanılan tarımsal faaliyetler ve kirliliği kanalizasyon suları gelmektedir. Toprak ve su kirliliğine sebep olan etkenleri ortadan kaldıracacağız.
- Su kalitesini korumak amacıyla; tarımsal, endüstriyel ve kentsel atıklardaki tehlikeli kimyasalların sulara bulaşmasının engellemek için, merkezi yönetim kurumları ile işbirliği yapacağız.
- Hangi faaliyetlerin, işletmelerin ya da kurumların sulara ne ölçüde kirliliğe yol açtığını belirleyebilmek ve gereken önlemleri alabilmek için, ülke genelinde yürütülecek araştırma ve denetleme çalışmalarına katkı sağlayacağız.

3.5.2. Doğal Tarım ve Kooperatifler

- Üreticilerin ve tüketicilerin kooperatifler kurmasını teşvik edeceğiz. Belediyeler öncülüğünde, tarımda üretici ve tüketici bağının yeniden kurulmasında önemli rol üstleneceğiz.
- Belediyelere bağlı kurumların, tarımsal piyasaların düzenlenmesinde rol almasını sağlayarak; üreticilerin ve tüketicinin çıkarlarını koruyacağız.
- Tüketicilere doğrudan satış amacıyla köylü pazarları kurulmasını; topluluk destekli tarımın desteklenmesini, tüketim kooperatifleri kurulmasını ve tarım ürünlerinin internetten satışını teşvik edeceğiz. Bu faaliyetleri belediye aracılığıyla destekleyeceğiz.
- Özellikle kadınların ve gençlerin ürünlerini rahatlıkla satabilmelerini sağlayacak ortak alanlar oluşturacağız.
- Çiftçilerin ve kooperatiflerin tüketicilere doğrudan ulaşabilmeleri için pazarlarda ücretsiz satış yerleri ve dükkânlar kurmalarını teşvik edeceğiz.
- Kooperatiflerin ürünleri için işleme, paketlenme ve satış yerleri oluşturmalarını destekleyeceğiz.
- Doğal tarım yöntemlerinin kullanılmasını teşvik edeceğiz. Küçük üreticinin doğrudan tüketicilere pazarlama yaparak gelirini arttırmasını sağlayacağız.
- Bilimsel yöntemlere dayalı olarak, yerel tohumların korunmasına ve üretiminin devamlılığının sağlanmasına destek olacağız.
- Belediyelerde tüketilen gıda ürünlerini büyük şirketlerden değil; toprağı ve suyu koruyan, doğal üretim yapan

küçük üreticilerden ve kooperatiflerden alacağız.

- Ormanların, meraların ve tarım arazilerinin amaç dışı kullanımına, imar rantlarına heba edilmesine kesinlikle izin vermeyeceğiz. Belediye sınırlarındaki meraları ıslah edip, yurttaşların kullanımına sunacağız.
- Belediyelerin bölgelerindeki üretim kooperatiflerinden ürün olarak bunların yoksul ve dar gelirli yurttaşlara ücretsiz dağıtılmasını sağlayacağız.
- Belediyelerin parklarda ve bahçelerde kendi üretimi dışında ihtiyaç duyduğu fidan ve süs bitkilerini, yerel üreticilerden ve kooperatiflerden karşılayacağız.
- Belediyelerin yerel üreticilerden ve kooperatiflerden gıda ürünleri almasını ve bunların satışını gerçekleştirecek marketler kurmasını sağlayacağız. Böylece, küçük üreticinin az maliyetle çok kazanmasına; dar gelirli tüketicinin ise sağlıklı gıdaya düşük ücretle ulaşmasına öncülük edeceğiz.

3.6. Herkese Sağlıklı, Huzurlu ve İnsanca Yaşam Hakkı

- Sağlıklı yaşam hakkının korunup geliştirilebilmesi için, doğru beslenme, yaşam boyu spor ve koruyucu sağlık hizmetleri konularında çalışmalar yürüteceğiz. Her yurttaşımız sağlıklı, huzurlu ve insanca yaşam hakkına sahiptir. Bunun için, barınma, beslenme, giyinme, çalışma, eğitim ve spor gibi temel gereksinimlerin karşılanmasını sağlayacağız. Özellikle, çocuk, yaşlı, engelli, göçmen gibi dezavantajlı grupların yaşamsal ihtiyaçlarını öncelikli kabul edeceğiz.

3.6.1. Gençlerin Katılımı

- Gençlerin yerel yönetime katılımının önünü açan; gençliğin dinamizmini ve yenilikçi yönlerini açığa çıkartan politikalar geliştireceğiz.
 - Gençleri sadece gelecek yatırımı olarak değil; bugüne ilişkin değerlerimiz olarak göreceğiz. Gençlerin güncel sorunlarına çözümler üreteceğiz.
 - Kentlerde yaşayan gençler, ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel konularda, zorluklar yaşamaktadır. Bunların kaynağının azaltılması ve gençlere bu zorlukları aşmada destek sağlanması için, belediyeler tarafından çalışmalar yürüteceğiz.
 - Gençlerin kent yaşamındaki rolünün zenginleştirilmesi; gönüllülük, sosyal sorumluluk ve aktif yurttaşlık bilincinin artırılması için, eğitim ve kültür alanlarında destekler sağlayacağız.
 - Gençlere mesleki gelişim ve kariyer gelişimi konularında destekler vereceğiz.
 - Gençlerin spor imkanlarının geliştirilmesini sağlayacağız.
 - Üniversite öğrencileri başta olmak üzere, tüm öğrencilerin barınma ve beslenme sorunlarına çözüm oluşturmak amacıyla, ihtiyaç olan yerlerde öğrenci yurtları ve yemekhaneler kuracağız.
 - Üniversite öğrencilerinin yoğun olduğu yerlerde ortak çamaşırhane kurulmasını sağlayacağız.
 - Belediye Gençlik Merkezleri ve Gençlik Kültür Merkezleri kuracağız. Bu merkezlere katılımın sağlanması için gerekli tedbirleri alacağız.
 - Gençlik Meclisleri kurmamış belediyelerin, en kısa zamanda bu meclisleri oluşturmalarını sağlayacağız.
- Gençlerin ve çocukların yönetime katılımını güçlendireceğiz.
- Ülkemizin geleceğinin güvencesi olan gençlerin, kentin gelişimine yönelik yenilikçi fikirler geliştirmesi için,

belediyelerde gençlerin katılacağı proje atölyeleri düzenleyeceğiz. Üniversite ve özel sektör ile işbirliği içinde, bu atölyelerde olgunlaştırılan ve kentin geleceğine ışık tutacak olan projeleri, uygulamaya koyacağız.

3.6.2. Çocuk Dostu Kentler

- Çocukların yerel yönetimlere katılmadığı kentlerde demokrasiden söz edilemez. Kentlerimizi çocukların gözünden tasarlayarak, çocuk dostu kentler oluşturacağız.
- Belediyelerde, Çocuk Konseyleri veya Çocuk Meclisleri kuruluşlarını tamamlayacağız.
- Çocukların öğretmen veya ilgili kişiler tarafından, düzenli meclis toplantıları yapmasını sağlayacağız. Çocukların sorumluluklar ve yetkiler almasını kolaylaştıracacağız. Böylece çocuklar küçük yaşta yaşadıkları yerin yönetimine katılım sağlayacak. Çocukları bilinçli yurttaşlar olarak yetiştireceğiz.
- Çocuklar için yaşanabilir bir çevre yaratacağız. Bunun için, yeşil alan, çocuk oyun alanı, yürüyüş yolları, bisiklet yolları, cadde ve sokaklar gibi mekansal düzenlemeleri, çocukların fikirlerini dikkate alarak gerçekleştireceğiz.

3.6.3. Kentlerde Toplumsal Cinsiyet Eşitliği

- Kadınların kent yönetimine aktif biçimde katılmalarını sağlamak için gereken tüm tedbirleri alacağız.
- Kentin mekansal düzenlemelerinde kadınların özel gereksinimlerini göz önünde bulunduracağız.
- Belediyeler tarafından tüm kentlerde, kadınlara özel sağlık kuruluşları, kültür merkezleri, sığınma ve dayanışma evleri kuracağız. Bu hizmetlerin kentlerde eşit bir şekilde yaygınlaştırılmasına özen göstereceğiz.
- Belediyeler tarafından, çocuklu anne ve babaların faydalanabileceği kreşlerin kurulmasını sağlayacağız.
- Belediye yönetiminin oluşturulmasında ve belediye personelinin atanmasında, pozitif ayrımcılık ilkesi gereği, kadınlara öncelik vereceğiz.
- Ev hanımlarının, mahalle ölçeğinde projeler ve seminerler gerçekleştirmesini teşvik edeceğiz.
- Kadınların yaygın ve örgün eğitime katılımlarını artırmak için tüm tedbirleri alacağız. Kadınların istihdamını teşvik edeceğiz; bunun için meslek edindirme kursları düzenleyeceğiz.

3.6.4. Herkes İçin Spor, Sağlıklı Toplum

- Düzenli aktivite ve spor, sağlıklı yaşam için zorunludur. Her mahallede parklar ve çocuk oyun alanları yaparak, tüm yurttaşları yürüyüşe ve diğer spor aktivitelerine teşvik edeceğiz.
- Parkları ve çocuk oyun alanlarını, hem yaz hem de kış aylarında kullanılacak biçimde oluşturacağız.
- Yeni düzenlenen caddelerde, bisiklet yollarının oluşturulmasını sağlayacağız. Yurttaşları bisiklet kullanmaya özendiracağız.
- Ülkemizde okula giden her dört çocuktan üçü herhangi bir spor ile ilgilenmemektedir. Belediyeler çocukların spor yapabilmeleri ve spor sahalarına kolay erişebilmeleri için gereken tüm çalışmaları yürütecektir.
- Semtlerde küçük kapasiteli kapalı spor tesisleri yapacağız ve buraları ücretsiz kullanıma açacağız. Kapalı havuzlar yaparak su sporlarına ilgiyi arttıracacağız. Özellikle çocukların düzenli spor yapma alışkanlığı edinmesi için spor okulları kuracağız.
- Semt sahalarının kurulması, yerel amatör kulüplerin desteklenmesi için belediyelerin spor müdürlüklerini görevlendireceğiz.
- Anne adaylarının hamilelik süreleri boyunca sağlıklı beslenmeleri ve düzenli spor yapabilmeleri için gerekli destekleri sağlayacağız.

- Şeker hastalarının kullanabileceği, 25 dakika terleme seviyesine yeterli uzunlukta rotalardan oluşan yürüyüş parkurları kuracağız. Çağımızın en önemli hastalıklarından biri olan şeker hastalığının tedavisinde, bu uzunlukta bir parkurda haftada 3 kez yürüyüşün olumlu etkisi olduğunu yurttaşlara anlatacağız.
- Belediyeler tarafından, şeker, hipertansiyon ve mamografi taramaları yapılmasına; ücretsiz ve anonim HIV testleri gerçekleştirilmesine ön ayak olacağız.
- Belediyeler tarafından spor yapan yurttaşlara yönelik olarak doktor ve diyetisyen kontrolü hizmeti sağlayacağız.
- Çocukların hastalıklara ve hastalık risklerine karşı aşılınması için belediyeler tarafından aydınlatıcı seminerler düzenleyeceğiz. Bu aşuların tam ve zamanında yapılması için gerekli kontrol hizmetlerini sağlayacağız.

3.6.5. Yaşlılara Duyarlı Kentler

- Yaşlıları dışlamayacağız. Evde, bakımevlerinde veya huzurevlerinde toplumdan izole bir yaşam sürmelerini engelleyeceğiz. Yaşlıların hayat deneyimlerini topluma kazandıran uygulamalar gerçekleştireceğiz.
- Kamusal mekanları yaşlılara uygun şekilde düzenleyeceğiz.
- Kentlerde yaşlıları gözetim özel trafik uygulamaları geliştireceğiz.
- Yaşlılara yönelik projelerin geliştirilmesinde, danışmanlık hizmeti vermek üzere, belediyeler bünyesinde Kıdemli Yurttaş Konseyleri kuracağız.
- Yaşlı yurttaşların değişen teknolojilere uyum sağlayabilmeleri için belediyelerimizde kısa süreli ve amaca yönelik eğitim programları düzenleyeceğiz.
- Belediyelerin düzenleyeceği tüm etkinliklere yaşlıların katılımını kolaylaştıracak tedbirler alacağız.
- Belediyelerde yaşlılara yönelik kurslar, yeteneklerini icra etmelerini sağlayacak etkinlikler ve programlar yapacağız.
- Belediyeler tarafından yaşlı yurttaşların katılacağı, tarihi ve turistik geziler düzenleyeceğiz.
- Evde yaşlılara bakan aile üyeleri için sosyal, psikolojik ve mali destek programları oluşturacağız.
- Yaşlı yurttaşların, toplu ulaşım araçlarından ücretsiz olarak yararlanmaya devam etmesini sağlayacağız.
- İhtiyaç duyan yaşlı yurttaşların evlerine periyodik ziyaretler yapacağız; temizlik, yemek, bulaşık, kişisel bakım gibi yerinde hizmetler sunacağız.
- Tüm kentlerde gündüz yaşlı bakımevleri açacağız. Buraların etkili hizmetler sunmasına önem vereceğiz.
- Yaşlılar ve hastalar için evde destek ve bakım hizmetlerini geliştireceğiz. Bu hizmetleri yaygınlaştıracamız ve kalitesini arttıracamız.

3.6.6. Engelsiz Kent, Engelsiz Toplum

- Kentlerimizde yapılaşma düzenindeki sorunlar, engelli yurttaşları derinden etkilemektedir. Kentlerin engelli yurttaşlar tarafından rahat kullanılabilmesi için; hem sosyal, hem de fiziksel engelleri kaldıracamız.
- İmar planlarını ve kentsel tasarım projelerini, fiziksel engellerin ortadan kaldırılmasını sağlayacak şekilde hazırlayacağız.
- Engelli yurttaşlar için sağlanacak belediye hizmetlerinde, sosyal devlet ilkesini, bilimsel ölçütleri ve uluslararası standartları temel alacağız.

- Engellilerin kullanabilecekleri toplu taşıma araçlarını yaygınlaştıracamız. Hasta ve engelli yurttaşların hastane gibi kurumlara ulaşımını sağlayacak araçlar edineceğiz ve bunları kullanıma sunacağız. Kaldırımlarda engelliler için gerekli düzenlemelerin tamamlanmasını sağlayacağız.
- Engelli çocuklar için kreş ve eğitim merkezlerinin sayısı arttıracamız. Bunların ihtiyaçlara karşılık vermesini sağlayacağız.
- Engelli yurttaşların spor yapmaları ve sosyal etkinliklere katılmaları için gerekli tesislerin belediyeler tarafından yapılmasını sağlayacağız.

3.6.7. Göç Sorununa Duyarlı Yerel Yönetimler

- Göç konusunda yerelde güçlü politikalar üretmek büyük önem taşımaktadır. Yerel göç politikaları oluşturacağız. Bunun için, merkezi yönetim ve yerel yönetim kurumları, üniversiteler ve sivil toplum örgütleri gibi tüm paydaşların katılımına ve işbirliğine dayalı ortak çalışmalarını teşvik edeceğiz.
- Gerekli olan tüm belediyelerde, göçmen bürolarının oluşturulması sürecini tamamlayacağız. Bu bürolarda göçmen istihdamına önem vereceğiz.
- Göç konusunda araştırmalar yürüten akademik birimler ve sivil toplum kuruluşları ile düzenli toplantılar gerçekleştireceğiz. Kentteki göçmen profili ve sorunları üzerine sürekli araştırmalar ve bilgi akışı sağlayacağız.
- Belediyelerin göçmen bürolarının, üniversiteler ve sivil toplum örgütleriyle ortaklaşa araştırmalar ve projeler geliştirmelerini teşvik edeceğiz.
- Bu projeler kapsamında; göçmen çocukların eğitim ve öğretime hazırlanmasına; sosyal uyum ve göç travmaları konularında psikolojik destek sağlanmasına; kadınlara yönelik dil ve meslek eğitim kursları oluşturulmasına; kültürel etkinliklerin ve dayanışma merkezlerinin kurulmasına öncülük edeceğiz.
- Göçmenlerin mesleklerine devam edebilecekleri projelerin geliştirilmesini; iş hayatına ve topluma uyum sağlamaları için, hem mesleki hem de kültürel olanakların yaratılmasını teşvik edeceğiz.
- Farklı yerleşim yerlerindeki göçmenlere yönelik sosyal ve kültürel etkinlikleri destekleyeceğiz. Ülkemizde yaşayan göçmenlerin yaşadıkları yerleşimlerdeki yurttaşlar ile birlikte düzenleyeceği etkinlikler aracılığıyla, sosyal uyumu kolaylaştıracamız.
- Ülkesine dönüş kararı vermiş göçmenlere, dönüş süreçlerine ilişkin hukuki, mali ve psikolojik destekler vereceğiz.
- Demokratik ve katılımcı yerel yönetimler ile, kentlerimizde güven ve huzur içerisinde bir arada yaşam ortamını sağlayacağız.
- Ülkemizin verdiği dış göç, derinleşen ve çok boyutlu sorun alanlarından birini oluşturmaktadır. Türkiye'den yurt dışına göç eden nüfusun önemli bir bölümü; genç, üretken ve eğitimli bir profile sahiptir. Artan beyin göçünün yarattığı sorunlar karşısında, dış göç sorununa duyarlı yerel yönetim politikaları oluşturacağız. Belediyelerin beyin göçünün azaltılmasına katkı yapmasını sağlayacağız. Bunun için, gerekli istihdam olanaklarını geliştireceğiz; yüksek katma değerli üretime, araştırma ve geliştirme faaliyetlerine yatırımları teşvik edeceğiz.

3.6.8. Uyuşturucuyla Mücadele

- Ülkemizde madde kullanımı maalesef yaygınlaşmaktadır ve yarattığı toplumsal sorunlar giderek derinleşmektedir. Bu sorun karşısında daha etkin mücadele vereceğiz.
- Uyuşturucuya başlama yaşı ilkökul çocuklarına kadar düşmüştür. Başta çocuklar ve gençler olmak üzere, tüm yurttaşlarımızı uyuşturucudan korumak, yerel yönetimlarımızın de görevidir.
- Uyuşturucu satışının önlenmesi için güvenlik güçleri ile işbirliği yapacağız.
- Madde bağımlılığı tehlikesine karşı koruyucuyu tedbirler alacağız.
- Belediyeler tarafından, uyuşturucu ve zararları konusunda aileleri bilinçlendirecek seminerler düzenleyeceğiz. Bu konuda, yayıncılar ve uzmanlar aracılığı ile, toplumda soruna karşı farkındalığın güçlenmesini sağlayacağız.
- Belediyelerimiz kurdukları danışmanlık ve takip merkezlerinde çoğu kez kısıtlı bütçe imkânlarına rağmen, madde bağımlılığı ile mücadelede başarılı çalışmalar yürütülmektedir. Bu çalışmaları güçlendirerek sürdüreceğiz.
- Uyuşturucuya karşı danışmanlık ve takip merkezlerinin sayısını artıracacağız; klinik psikolog, sosyal hizmet uzmanı ve eski bağımlılardan oluşan rehber ekibin işbirliği ile, merkezlerin önleyici ve koruyucu çalışmaları etkin biçimde sürdürmesini sağlayacağız.
- Madde bağımlılarının yeniden topluma kazandırılması için, danışmanlık ve takip merkezlerinde gerekli tüm çalışmaları yürüteceğiz.
- Uyuşturucu kullanımını bırakmış ve tedavi olmuş yurttaşların, eski yaşantılarına geri dönmemesi için, bu yurttaşlara barınma, iş bulma ve kamu kurumları karşısındaki yükümlülüklerini yerine getirme konularında destekler sunacağız.
- Belediyelerin uzman personelinin, gençlerimizi ve çocuklarımızı uyuşturucudan korumak için tüm okullarda seminerler vermesini sağlayacağız.
- Uyuşturucu ile mücadele konusunda belediyelerin sivil toplum örgütleri ve sağlık kuruluşları ile işbirlikleri geliştirmesini sağlayacağız.

3.7. Bir Arada Yaşama Kültürünün Oluşturulması

- Ülkemizdeki mevcut kültür politikaları çoğulcu değildir; tutucu ve tekleştirici niteliktedir. Belediyelerin kültür politikalarında, yurttaşlarda kentleşme ve hemşehricilik bilincinin geliştirilmesini hedefleyeceğiz. Bunun için gerekli tüm kültürel ve eğitsel faaliyetleri yaygınlaştıracacağız.
- Belediyelerin kültür politikalarında; bir arada huzurlu yaşamı teşvik edecek kültürel, sanatsal ve eğitsel etkinliklere öncelik vereceğiz. Bu etkinliklerde, aktif yurttaşlık bilincinin güçlenmesini sağlayacağız ve yurttaşlar arasında farklılıklara saygıyı ve diyalogu kuvvetlendireceğiz.
- Belediyeler tarafından düzenlenen kültürel, sanatsal ve eğitsel faaliyetlerin etkilerini ölçen araştırmalar yürüteceğiz. Araştırmaların sonuçlarını yurttaşların katılımıyla değerlendireceğiz.
- Bir arada yaşama kültürünü, aktif yurttaşlığı, demokratik ve katılımcı değerleri geliştiren medya içeriklerini üretecek ve bunları yaygınlaştıracacağız. Bunun için, radyo, televizyon, gazete ve bülten gibi geleneksel kitle iletişim araçlarının kullanımının yanı sıra; yeni medya içerikleri geliştireceğiz (internet gazeteciliği, sosyal medya vb.). Ayrıca yurttaşların medya konusunda farkındalığını artırmak için, eleştirel medya okuryazarlığı etkinlikleri düzenleyeceğiz.

***Martin sonu
bahar..***

DERMAN
BELEDİYESİ

